

เทศน์เช้า วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพื่อหัวใจใจ คนเราเกิดมา เกิดเป็นมนุษย์
เกิดมาพบพระพุทธศาสนา การเกิดเป็นมนุษย์นี้มีคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะการเกิดเป็นมนุษย์
สิ่งมีชีวิตต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยนะ ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัยของสัตว์ เวลาสัตว์นั้น สัตว์ป่าเวลามัน
หาอาหารของมัน เวลาเกิดภัยแล้ง เวลาอาหารมันไม่มี มันต้องตาย มันต้องตายเพราะการขาด
อาหาร มนุษย์เราเป็นสัตว์ประเสริฐ มนุษย์เราฉลาด มนุษย์เรามีคลังอาหาร เรามีการคำนวณว่า
อาหารต้องใช้ประมาณเท่าไร นั่นคือสมองของมนุษย์ทั้งนั้นนะ

มนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศาสนาสอนนะ สอนถึงการเกิด การแก่ การเจ็บ การ
ตาย การเกิด การแก่ การเจ็บ การตายเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งที่ต้องเป็นเรื่องธรรมดา ธรรมดาต่อเมื่อ
หัวใจที่เป็นธรรม หัวใจที่เป็นธรรมใจ

แต่หัวใจของเรา หัวใจเรายังมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก แต่ถ้ากิเลสตัณหาความ
ทะยานอยาก ถ้ามีการฟังธรรมๆ เพื่อสังขธรรม สังขธรรมให้มนุษย์มีความสุขพอสมควร มีความสุข
พอสมควรใจ

คนเราเวลาที่มีความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยากเพราะความนึกคิดของเรา ความนึก
คิดของเราความนึกคิดโดยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันคิดด้วยความประมาท มันคิดโดย
เป็นอวดตา คิดโดยเป็นวัตถุ คิดว่าเป็นของคงที่

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ คนเรามีเวรมีกรรม เวลาามีเวรมี
กรรม กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันคือความรู้สึคนึกคิด
ของคนมันแตกต่างกัน

คน ความรู้สึกนึกคิดที่มีคุณธรรมขึ้นมา เขาคิดสิ่งใด เขาทำสิ่งใด เขาไม่เบียดเบียนตัวเอง ใจ เราคิดสิ่งใดทำสิ่งใดเราก็ปรารถนาสิ่งนั้น ทุกคนอยากประสบความสำเร็จ ทุกคนอยากมีความสุข ความสุขโดยความเข้าใจของเราที่ว่าสิ่งนั้นเป็นความสุขๆ ใจ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความสุขด้วยการละ ความสุขโดยการวาง ความสุขโดยการละวาง การละวาง ละวางด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก แต่ไม่ใช่โยนทิ้งทรัพย์สินสมบัติของเราไป

ทรัพย์สินสมบัติของเรา เราเก็บรักษาของเราไว้เพื่อทำประโยชน์กับเรา เว้นไว้แต่เรามีสติมีปัญญาของเรา เราจะทำเพื่อประโยชน์กับเรา ไม่ใช่ว่าการละการวางคือการโยนทิ้ง การขว้าง การไม่ดูแล

การดูแลนะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านดูแลของท่าน ข้อวัตรปฏิบัติของท่าน ของแม่แต่เล็กน้อย ของเล็กน้อย แต่มันฝึกหัวใจของคนให้ยิ่งใหญ่ได้

เราเห็นแต่ของเล็กน้อยๆ ของเล็กน้อยใช้สอยโดยฟุ่มเฟือยเป็นจريتเป็นนิสัย กลายเป็นคนพาล

แต่ของเล็กน้อยๆ นั้นจะฝึกหัดคน ฝึกหัดคนให้เป็นผู้ยิ่งใหญ่ขึ้นมาได้ด้วยการประหยัด ด้วยการมัธยัสถ์นะ จะเห็นว่าของน้อยๆ ใจ สิ่งที่จะฝึกหัด ฝึกหัดมาจากไหน สิ่งที่จะฝึกหัด ฝึกหัดมาจากครูบาอาจารย์ท่านฝึกหัดของท่านมาอย่างนั้น ถ้าฝึกหัดของท่านมาอย่างนั้น ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจๆ หัวใจมันอยู่ไหน หัวใจเราอยู่ที่ไหน หัวใจเรามันไม่มีที่อยู่อาศัย

ถ้าเรามีสติ ถ้าสติปัญญาขึ้นมามันก็สำนึกตนขึ้นมาได้ ถ้าสำนึกตนขึ้นมาได้ ทำสิ่งใดถ้ามีสติ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เป็นคำสุดท้ายเลย “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด” ความประมาทในชีวิต ความประมาทในทรัพย์สินของเรา ความประมาทในความรู้สึกนึกคิดของเรา ประมาท

แต่ถ้าเราฟังธรรมๆ ฟังธรรมก็ตอกย้ำอย่างนี้ ฟังธรรมตอกย้ำให้เรามีสติมีปัญญามาขึ้นมา ถ้ามีสติปัญญา ร่างกายมันต้องการอาหาร คนเรา สิ่งมีชีวิตต้องอาศัยอาหารทั้งนั้นนะ แต่หัวใจของเราๆ กินอิมขนาดไหน นอนอุนขนาดไหน มีความสุขปรนเปรอขนาดไหนมันก็ทุกข์

เราแสวงหาสิ่งนั้นมาเป็นอาหารของชีวิตนี้ แต่ชีวิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ พระโพธิสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้น เวลาเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันมีความคิดขึ้นมา เราต้องเป็นเช่นนั้นหรือ ถ้าเราต้องเป็นเช่นนั้นหรือ ชีวิตของเรามีเท่านั้นหรือ

คุณิ ชีวิตเราต้องมีคุณค่ากว่านั้นไง ถ้ามันมีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้าม ฝั่งตรงข้ามยังไม่มี ฝั่งตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันเป็นอย่างใด ถ้ามันเป็นอย่างไร มันกระตุ้นให้ตัวเองมีอุดมการณ์ ให้ตัวเองมีความคิด มีการหาทางออก เวลาหาทางออก

แล้วเวลาหาทางออก เวลาออกบวชไปแล้ว ๖ ปี ไปศึกษากับเขา ผู้ที่เป็นศาสดาๆ ไม่มีทางออกจริงเลย ไม่มีทางออกจริงที่ไหน ไม่มีทางออกจริงเพราะเราไปศึกษากับเขาแล้ว เราประพฤติปฏิบัติแล้วเรายังสงสัยอยู่ ความสงสัย ความลังเลสงสัย อวิชชา เพราะอวิชชาถึงได้พาเกิด เพราะเราผลอ เราโง่ เราไม่มีสำนึกเราถึงได้มานั่งกันอยู่นี้ไง

แต่พระอรหันต์ศตสมบุรณ์ ผู้ที่มีอิทธิบาท ๔ ฉันทะคือความพอใจ จิตตะคือจิตของตน มีวิมังสา การดูแลรักษาด้วยปัญญา มีความเพียร นี้เวลามีอิทธิบาท ๔ จะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้ มันไม่ผลอใจ มันมีสติสัมปชัญญะสมบุรณ์ใจ

แต่เวลาร่างกายมันชราคร่ำคร่า สิ่งที่เราอาศัยบ้านเรือนของเรา บ้านเรือนที่เราอาศัยมันชราคร่ำคร่า มันอยู่อาศัยไม่ได้แล้ว เราก็สละทิ้งไป สิ่งที่เราสละทิ้งไป สอุปาทิเสสนิพพาน สิ่งที่เราอาศัยมันอยู่ แต่จิตใจที่สมบุรณ์แล้ว สมบุรณ์เพราะการฝึกหัดการประพฤติปฏิบัติของเรา

แล้วเราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ไว้ไง “อานนท์ เชอบอกเขาปฏิบัติบูชาเราเถิด ปฏิบัติบูชาเราเถิด” เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน มีคนกราบไหว้บูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาล การกราบไหว้บูชานั้นเป็นอามิส แต่ถ้าปฏิบัติบูชาเราเถิด ปฏิบัติบูชาเราเถิด

ถ้าปฏิบัติบูชา ครูบาอาจารย์เราท่านกระตุ้น กระตุ้นให้ชาวพุทธเรา รู้จักการปฏิบัติบูชา การปฏิบัติบูชา ปฏิบัติบูชาแล้วถ้าปฏิบัติได้ผลของเราก็เป็นสมบัติของเรา ถ้าปฏิบัติแล้วผลของเรายังไม่เกิดขึ้น มันก็เป็นจรตนิสัย เป็นการฝึกหัดใจ

คนทำงาน คนทำงานเป็นแล้วเขาก็ได้ผลงานของเขา คนทำงานที่ยังไม่เป็นก็พยายาม ฝึกหัดทำงานของเราขึ้นมา ถ้าทำงานขึ้นมา ปฏิบัติบูชามันมีโอกาสไง แต่การปฏิบัติบูชามันต้องมีเวลาใช้ใหม่ มันต้องมีสติสัมปชัญญะใช้ใหม่

เวลางานทางโลกทุกคนบอกว่าอาบเหงื่อต่างน้ำด้วยความทุกข์ความยากเพื่อประกอบ สัมมาอาชีพะทั้งนั้นนะ

งานของพระ เวลาทำกตกิจเสร็จแล้ว ผู้เข้าสู่เรือนว่าง เข้าสู่โคนไม้ ถ้าใครทำมานสมาบัติ ได้ก็ทำมานสมาบัติ ใครทำสมาธิได้ก็ทำสมาธิ ใครฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใจอย่างนั้น นี่งานของ พระฯ

เวลางานของใจนะ ใจที่มันจะไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย อะไรไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายละ เพราะเราผลอเราไหล เราไม่รู้จัก เราถึงมานั่งอยู่ที่นี่ เพราะเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็จำมา จำมา ทรงจำธรรมวินัย แล้วก็มาขยายความ พอขยายความก็เป็น ความรู้สึกนึกคิดในสังขตญาณ สังขตญาณคือโลกียปัญญา โลกียปัญญาคือเกิดจากความรู้สึกนึกคิดของเรา ความรู้สึกนึกคิดนี้เกิดจากภวสวะ คือเกิดบนภพ ภพคืออะไร

ภพคือจิตปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะสิ่งที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันได้สร้างสมบุญญาธิการของมันมา มันถึงได้คิดแต่เรื่องดีๆ ใจ คนที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมา มีเวรมีกรรมมา มันก็มาจองล้างของผลาญกันไง ความจองล้างจองผลาญนั้นนะ นี่ไง บุพเพนิวาสานุสติญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่รู้แจ้งแทงตลอดในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พวกเราไม่รู้ เราศึกษามาเราก็มาท่องจำกัน แล้วก็เสียว เสียว กลัวจะเป็นอย่างนั้น กลัวจะเป็นอย่างนี้ ให้พวก ๑๘ มงกุฎคอยมาปอกลอก ชู้เจ้ญ “เป็นกรรมๆ นะ เป็นกรรม” แบนอยู่ที่นี่ คำตรงไหน ชีวิตเราแบนอยู่ที่นี่

กรรมคือกรรมดีและกรรมชั่ว อย่าให้ใครมาหลอก อย่าให้ใครมาข่มขู่ กรรมคือการกระทำ กูทำเอง ดีก็ทำมา พลังผลอทำผิดพลาดไปก็มี ทำไปด้วยความไม่เข้าใจก็มี อันนั้นเพราะ

เรายังไม่เข้าใจ แต่ถ้าเราเข้าใจแล้ว อย่างมาๆ ใครทำอะไรเราไม่ได้ทั้งสิ้น มันอยู่ที่นี้ไง ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเราอยู่นี้ไง ปฏิบัติบูชาเราเถิด ปฏิบัติบูชาเราเถิด

พอปฏิบัติบูชาขึ้นมา ไม้บรรทัด เราจะไปวัดสิ่งใดละ ชีวิตของเรา จิตของเรา ถ้าเราเข้าสู่ทางจงกรม ทางจงกรมนั้นจะเป็นไม้บรรทัดวัดจิตของเรา ถ้าวัดจิตของเรา มันจะกรรมดีหรือกรรมชั่วละ ถ้ามีกรรมดีขึ้นมา เคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันก็ได้ประโยชน์ขึ้นมาบ้าง ถ้าได้ประโยชน์ขึ้นมาบ้าง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

คนเราเดินทางมามีแต่ความเร่าร้อนใจ ถ้าได้พักผ่อนที่ไหน ได้ดื่มน้ำเย็นที่ไหนสักจุดหนึ่ง เราก็จะได้รับความชุ่มชื้นขึ้นมาซะใหม่ จิตที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราทำความเพียรของเรามาตลอดใจ ถ้ามันสงบระงับเข้ามา เหมือนหัวใจมีเรือยนต์ได้พักได้อาศัย ใครทำสมาธิได้เหมือนมีเรือยนต์อยู่หลังหนึ่ง มีเรือยนต์อยู่หลังหนึ่งเหมือนกับเราได้พักได้อาศัย เพราะเราคนไร่บ้านไหน ไม่มีที่พักที่อาศัย ให้แต่อารมณ์มันพัด ให้แต่อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดกระหน่ำหัวใจเราอยู่นี้ไง เราไม่มีที่พักที่อาศัยในหัวใจเราเลยใจ แต่เราก็ตกใจเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เราก็ตกใจกระทำของเราอยู่ แต่เป็นการกระทำแบบประเพณีวัฒนธรรมใจ มันไม่เป็นความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงของเราขึ้นมา จิตอยู่ที่ไหน จิตอยู่ที่ไหน

เราอยู่ที่นี้ไง ใครจะพูดสิ่งใดก็แล้วแต่ คนเราเกิดมาด้วยเวรด้วยกรรมนะ สูง ต่ำ คำ ขาว ไม่เหมือนกัน เกิดมาจากพ่อแม่เดียวกัน สูง ต่ำ คำ ขาว ก็ไม่เหมือนกัน รูปสมบัติ คุณสมบัติ รูปสมบัตินี้ก็เป็นเวรเป็นกรรมอันหนึ่ง แต่คุณสมบัติ ทรัพย์สมบัติ อริยทรัพย์ภายในมันสำคัญกว่า ใจ เห็นไหม สำคัญกว่า

เขาบอกให้คุณ คุณที่ความรู้สึกนึกคิดนี้ไง คุณที่ปัญญา ถ้าปัญญาของคนมันพัฒนาขึ้นมา มันเป็นประโยชน์ตรงนั้นใจ พระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งปัญญา แต่ปัญญา ปัญญาเกิดขึ้นจากการฝึกหัดนี้แหละ

เราก็เห็น ทำงานทุกอย่างมันก็ต้องปากกัดตีนถีบทั้งนั้นแหละ ผู้ที่เขาทำมา อย่างที่ว่าปฏิบัติง่ายรู้ง่าย คำว่า “ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย” เขาก็สร้างของเขามา พาหิยะๆ ฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์ เขาสร้างของเขา ปฏิบัติสละชีพมาไม่รู้กี่ภพกี่ชาติ

นี่ไง ที่ ๑๘ มงกุฎมันจะมาชู้ว่ามีกรรมๆ นะ นั่นกรรมดีของท่าน แต่ท่านก็ยังหลงไหลของท่าน เรือแตกมาก็คิดว่า ตัวเองขึ้นจากทะเลมา ก็นั่งห่มผ้าเป็นชีเปลือย คนก็กราบไหว้วัวเป็นพระอรหันต์ๆ

สิ่งที่ท่านได้ประพฤติปฏิบัติมากับสัทธิวิหาริกของท่าน คือพรรคพวกของท่าน แล้วพรรคพวกของท่านเป็นพระอนาคามีอยู่บนสวรรค์นะ อยู่บนพรหมนั้นนะ ลงมาซีเลย “ท่านไม่ใช่พระอรหันต์ ท่านไม่ใช่พระอรหันต์ บัดนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ให้ไปฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” เขาถึงระลึกได้ เพราะบุญของเขาไง บุญของเขาเพราะบุญของเขาที่ได้สร้างมา ก็เลยต้องบากบั่นไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบิณฑบาตอยู่ไฉน

ขอฟังธรรมๆ

เราบิณฑบาตอยู่ ชีวิตคนมันสั้นนัก

ขอเทศนาเถิด

ก็เทศนาไฉน เรงงโลกนี้เป็นความว่าง ยศถาบรรดาศักดิ์ที่เขานับหน้าถือหน้านั้นนะ ปอกลอกทั้งนั้น ปอกลอกโอกาส ปอกลอกสิ่งที่มีมันจะบรรลุธรรม ปอกลอกสิ่งที่จะเป็นจริงทั้งหมด เรงงมองมันเป็นความว่าง อย่าไปติดในการยกย่องสรรเสริญของใครๆ ทั้งสิ้น ให้มันรู้จริงขึ้นมาจากภายใน

พอฟังเทศน์นะ ย้อนกลับมาถอนอัตตานุทิฎฐิ อัตตานุทิฎฐิคือความรู้สึกเดิม ชาติรู้ที่มันออกไปยึดความคิดนั้นนะ ทำลายทั้งหมด เห็นใหม่ ถ้ามันเป็นจริงๆ พูดถึงว่าปฏิบัติง่ายรู้ง่าย มันก็ต้องรู้ง่ายด้วยการประพฤติปฏิบัติ มันก็ต้องรู้ง่ายด้วยภาวนามยปัญญา มันต้องรู้ขึ้นมาด้วยปัญญาของตนไฉน

ไฉนที่ว่าปฏิบัติง่ายรู้ง่าย เราก็แหกกันไป เป็นเหมือนปลาแคคเดียว ไปตากจนงอแล้วก็กลับบ้าน ไม่เห็นได้อะไรมาเลย ใ้พวกปลาแคคเดียวไฉน ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย

ไอ้ปลาแคดเดียวเขาเอาไว้ไปทอดกิน เขาไม่ได้มาประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ถ้าประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ปฏิบัติตามความเป็นจริง เราเดินจงกรม เรานั่งสมาธิภาวนาของเราให้มันเป็นเรื่องจริงในใจของเราขึ้นมา

พระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งเหตุและผล ไม่มีเหตุไม่มีผลขึ้นมา ให้แต่คนยกย่อง ให้แต่คนชักนำ ให้แต่คนจูงจมูก แล้วก็เอามาชูกันนะ กรรมๆ

ถ้าอะไร ภูเขาอยู่ ใครจะกำให้มันกำไป แต่เราแบ เราแบด้วยสติด้วยปัญญาของเรา เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามันเป็นจริงๆ เราต้องเป็นจริงสิ คุณ คนที่ประพฤติปฏิบัติ “คนนั่นเขาชี้ให้มรรคให้ผล หนูยังไม่รู้เรื่องเลย”

“เพราะเอ็งไม่รู้มันนะเอ็งถึงได้ ถ้ารู้แล้วไม่ได้”

ธรรมะเป็นอย่างนั้นหรือ เขาพูดกันอย่างนี้ แล้วชาวพุทธเขาเชื่อได้อย่างไร เอ็งเป็นโสดาบัน “หนูเป็นโสดาบันได้อย่างไร หนูไม่เห็นรู้สึกอะไรเลย หนูไม่มีความรู้อะไรเพิ่มขึ้นมาเลย หนูจะเป็นโสดาบันได้อย่างไร”

“นี่แหละ เพราะเอ็งไม่อยากเอ็งเลยเป็นโสดาบัน”

อ้าว! แล้วถ้าอยากล่ะ เวลาอยากนะ เราก็รังเกียจ แต่หลวงตาท่านสอนนะ อยากได้ อยากดี อยากประพฤติปฏิบัติ เป็นมรรค คนเราจะดีได้ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ด้วยการกระทำ การกระทำนั้นมันจะผิมนั้นจะถูก เราก็ค่อยมาคัดแยกเอา ถ้าเราทำไปแล้วมันผิ อันนี้มันผิ เราก็วางของเราเสียใหม่

แต่ถ้าไม่มีการทำสิ่งใด ไม่มีความอยากเลย ขอนไม้ ขอนไม้มันก็ไม่อยาก ศาลานี้มันไม่เคยอยากเลย ศาลานี้เป็นพระอรหันต์ มันไม่ร้องด้วย ทูบมัน มันก็ไม่เจ็บ ไม่อยากอย่างนั้นหรือ

มันต้องอยากสิ แต่อยากแล้วให้เป็นสัมมาทิฐิ อยากแล้วให้มันถูกต้องดีงาม กว่าจะถูกต้องดีงามได้ อารมณ์ของเรามันแปรปรวนอย่างนี้มันจะถูกต้องได้อย่างไร เราก็หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ให้จิตมันตั้งมั่น ให้เหมือนศาลานี้ แต่ศาลานี้มันไม่มีชีวิตใจ แต่หัวใจของเราถ้ามันตั้งมั่น มันมีชีวิตนะ มันรู้สึกผิชอบชั่วดีนะ ถึงมีชีวิตที่มันตั้งมั่นแล้วมันรู้จักผิชอบชั่วดี

แล้วถ้าทำแล้ว คิดว่าชอบ แต่มันไม่ชอบ ถ้ามันไม่ชอบ เราก็แก้ไขของเรา ถ้ามันชอบ
ขึ้นมา มันมีขบวนการตั้ง เกิดญาณทัสสนะ ขบวนการตั้งคือการฆ่ากิเลส เกิดญาณหยั่งรู้ว่า โอ๊ย! นั่นกิเลส
ตาย อ้อ! กิเลสของมันตายแล้วนะ อ้อ! กิเลสมันตายเพราะความเพียรเรา มันชัดเจนอย่างนี้ คนที่
ปฏิบัติมันจะเห็นเลย จิตมันตั้งมั่นแล้วมันจับต้องได้ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นั่น
มันเห็นกิเลส เห็นกิเลสแล้วกิเลสกับธรรมก็ต่อสู้กัน ต่อสู้ด้วยสติด้วยปัญญาของเราไง ไอ้กิเลส
มันก็ยุแหะให้เราผิดพลาดไง มันก็ประหัดประหารกัน

นี่ไง เวลาหลวงตาท่านเทศน์ไง กองทัพกิเลสกับกองทัพธรรมประหัดประหารกันกลาง
หัวใจใจ กองทัพธรรมๆ ศีล สมาธิ ปัญญา มันเข้าพันตูกับกิเลสในใจของเราไง แล้วถ้ามันไม่มี
การพันตูกันระหว่างกิเลสกับธรรมในใจของคุณ มันฆ่ากันอย่างไร

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งเหตุผล ฉะนั้น เรามาวัด
มาวาฟังเทศน์ ฟังเทศน์เพื่อเหตุนี้ไง ฟังเทศน์เพื่อให้หัวใจเราเข้มแข็งขึ้นมา เอาหัวใจเราไว้ในหัว
อกของเรา อย่าไปฝากไว้กับใครทั้งสิ้น

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาถ้าไม่เชื่อสิ่งใดๆ ต้องมีศรัทธามี
ความเชื่อ เชื่อแล้วเข้าไปศึกษา เวลาศึกษาแล้วเวลาจะประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าสอนกาลามสูตร อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของเรา เพราะอาจารย์ของเราสอนก็เป็นความเชื่อ
นะ แต่ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมาเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิ โภ เป็นความจริงของเรา

เราปฏิบัติล้มลุกคลุกคลานจะไม่ได้สิ่งใดเลย ก็เป็นความเพียร ความวิริยะของเรา เราจะ
โทษใครล่ะ เราก็จะโทษอำนาจวาสนาของเราไง อำนาจวาสนาของเรามีแค่นี้ อำนาจวาสนาของ
เราต่ำต้อย มันก็ต้องลงทุนลงแรงมากกว่าเขา

พาหิยะฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวแล้วเป็นพระอรหันต์ คนอ่า
กันเยอะมาก อ่ากว่าพาหิยะฟังเทศน์คนเดียวๆ

จริงๆ ฟังเทศน์คนเดียวในพระไตรปิฎก แต่ก่อนที่ท่านจะมาฟังเทศน์ ท่านได้ทุ่มเทมา
ขนาดไหน เพราะเขาก็เอาคำนี้ไปถามพระพุทธเจ้าว่าทำไมพาหิยะฟังเทศน์องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวแล้วสำเร็จเป็นพระอรหันต์ พอสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วจะขอบวช

ไม่มีบริวาร ไปหาบริวารอยู่ โคนแม่ควายขวิดตายนะ พระอรหันต์โคนควายขวิดตายเป็นเพราะอะไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแจกแจงมาหมดเลย แจกแจงอย่างที่เราที่อ่านมาในพระไตรปิฎก ถึงมาพูดนี้ใจว่าท่านทำอะไรของท่านมาท่านถึงได้มาฟังเทศน์คนเดียวสำเร็จ

ไอ้ของเราทำมาของเราอย่างนี้ ก็เราทำมา เราเป็นคนทำกันมานะ ถ้าเราจะน้อยใจก็น้อยใจว่ากูโง่ กูทำมาน้อย ก็เท่านั้น แต่ถ้าเราสร้างเอาเดี๋ยวนี้ เราสร้างเดี๋ยวนี้เพราะอะไร เพราะเดี๋ยวนี้เรามีสติปัญญาใช้ใหม่ เราจะทำคุณงามความดี ความดีที่เป็นความดี ความดีแบบทิ้งเหว ความดีแบบไม่ต้องการปรารภนาผลตอบแทน นั่นคือความดีแท้

เราทำความดีที่ไหนก็ได้ เราอยู่ที่ไหนเราก็ทำความดีของเราได้ ทำความดีโดยไม่ต้องให้ใครเห็น ทำความดีโดยไม่ให้ใครเชิดชู ทำความดีเพื่อความดี ทำความดีเพื่อสร้างอำนาจวาสนาบารมีของเรา

เวลาเราจะไปประพฤติปฏิบัติอยู่โคนต้นไม้ อยู่ในถ้ำเงื่อมผาที่ไหน เราก็ทำคนเดียวเหมือนกัน เราก็ภาวนาคนเดียวเหมือนกัน แล้วถ้าจิตมันมีคุณงามความดีของมัน มันมีผลในการประพฤติปฏิบัติสมควรแก่กรรม มันก็จะได้สมความปรารถนาของเรา เราทำเพื่อหัวใจของเรา พระพุทธศาสนาสอนแบบนี้ ปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก รู้จำเพาะในหัวใจของเรา เอวัง